

آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D)

آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D)

مصوب سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۶/۰۸/۲۹

رای صادره در سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۶/۰۸/۲۹

در مورد آیین نامه آموزشی دوره تخصصی (Ph.D)

آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) در ۹ فصل و ۵۴ ماده و ۵۴ تبصره در سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۶/۰۸/۲۹ به تصویب رسید. این آیین نامه در همه دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی و موسسات وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سراسر کشور جهت دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸ و به مد لازم الاجرا است. و از تاریخ ابلاغ آن آیین نامه قبلی و تمام مقررات و بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه لغو می گردد. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند وضعیت تحصیلی دانشجویان ورودی قبل از سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸ را با آیین نامه جدید تطبیق داده و بر اساس آن این دانشجویان را فارغ التحصیل نماید.

رای صادره در سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۶/۰۸/۲۹ در مورد آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) صحیح است، به واحد های مجری ابلاغ شود.

دکتر کامران باقری لنکرانی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آئین نامه های مربوط به دوره دکتری (Ph.D)

فصل اول

کلیات

ماده ۱: تعریف

دوره دکتری تخصصی Ph.D یکی از بالاترین مقاطع تحصیلی آموزش دانشگاهی است که به اعطای مدرک می انجامد و مجموعه ای هماهنگ، از فعالیت های پژوهشی و آموزشی است.

تبصره ۱:

در این آئین نامه، به منظور اختصار به تمام دانشگاهها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (Ph.D) فعالیت دارند، دانشگاه گفته می شود.

تبصره ۲:

در دانشگاه های که مجری دوره های کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی (Ph.D) می باشند شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و دانشکده بر اساس آئین نامه مدیریت دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی مصوب جلسه ۲۴ مورخ ۷۰/۰۴/۱۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل خواهد شد.

ماده ۲: هدف

هدف از ایجاد دوره دکتری تخصصی (Ph.D)، تربیت افرادی است که با احاطه یافتن به حیطه های علمی در یک زمینه خاص و آشنا شدن با روشهای پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتوانند، با نوآوری در زمینه های علمی و تحقیقی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش، در رشته تخصصی خود، موثر بوده و به تازه هائی در جهان دانش دست یابند.

ماده ۴: مراحل دوره

دوره دکتری تخصصی (Ph.D) به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می شود.

مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به امتحان جامع ختم می شود.

مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی و قبولی در امتحان جامع آغاز و با تدوین پایان نامه و دفاع از آن پایان می پذیرد.

تبصره:

دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) می توانند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود را در مرحله آموزشی آغاز نمایند ولی ثبت نام رسمی آنها برای مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه منوط به موفقیت در امتحان جامع است.

*این آئین نامه شامل دوره های دکتری عمومی و دوره های تخصصی گروه پزشکی، رشته دامپزشکی، و (Ph.D) پژوهشی نمی شود.

**امتحان جامع در فصل ۶ تعریف شده است.

فصل دوم شرایط ورود

ماده ۴:

شرایط ورود به دوره دکتری تخصصی (Ph.D) عبارتست از :

- ۴-۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش دانشگاهی
- ۴-۲- برخورداری از سلامت جسمی و روانی متناسب با رشته تحصیلی
- ۴-۳- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) یا دکترای عمومی یا بالاتر ، متناسب با رشته تحصیلی مورد تقاضا ، از یکی از دانشگاههای داخل یا خارج کشور که حسب مورد به تأیید وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم،تحقیقات و فناوری رسیده باشد .
- ۴-۴- موفقیت در آزمون انگلیسی مطابق مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
- ۴-۵- قبولی در آزمون اختصاصی ورود به دوره دکتری (Ph.D)مطابق ضوابط دبیرخانه های آموزشی تخصصی مربوطه
- ۴-۶- عدم اشتغال به تحصیل همزمان در همان دانشگاه و یا دانشگاه های دیگر و سایر موسسات آموزشی و پژوهشی

تبصره ۱:

دارندگان مدرک معادل کارشناسی ارشد مجاز به شرکت در آزمون ورودی دکتری تخصصی (Ph.D) نمی باشد.

تبصره ۲:

در ورود به دوره دکتری تخصصی (Ph.D) محدودیت سنی برای داوطلبان وجود ندارد .

تبصره ۳:

شرایط پذیرش دانشجو در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) برای اتباع خارجی تابع آیین نامه مربوط می باشد

تبصره ۴:

تشخیص اینکه دارنده کدام دانشنامه در کدام رشته می تواند تحصیل کند بر عهده دبیرخانه آموزشی تخصصی مربوطه و تأیید شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

فصل سوم مرحله آموزشی

ماده ۵:

آموزش در تمام دانشگاه های کشور مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس، به همان درس محدود است. هر واحد درسی، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۴ ساعت، کارگاهی و کارآموزی ۵۱ ساعت و کارورزی ۶۸ ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود. در مورد رشته هایی که دارای پروژه هستند مدت اجرای پروژه در یک نیمسال متناسب با واحد آن، توسط استاد مربوط تعیین می شود.

ماده ۶:

هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط امکانات یک دوره تابستانی است. مدت آموزش هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۷ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش با رعایت مفاد ماده ۵ است. تبصره:

در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول ۱۷ هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه، می توان درس یا درس هایی را در مدتی کوتاه تر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درس ها را اخذ کرده اند تدریس شود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده ۵ این آیین نامه کمتر نشود.

ماده ۷:

تمام دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند. تبصره ۱:

دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی مجاز خواهند بود نسبت به ارایه واحدهای درسی جدید به جای درس های اختیاری (non core) حداکثر تا سقف ۲۰٪ کل واحدهای دوره در هر برنامه آموزشی اقدام و این درس ها را به صورت اختیاری به دانشجویان ارایه نمایند. دانشگاه ها موظفند اهداف آموزشی و سر فصل واحدهای جدید خود را از طریق دبیرخانه های آموزشی تخصصی مربوطه جهت اطلاع به شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی اعلام نمایند.

تبصره ۲:

ترتیب درس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جایجا کردن ریز مواد درسی و طرح مطالب جدید در یک درس بر عهده دانشگاه است.

ماده ۸:

منظور راهنمایی دانشجو در زمینه های مختلف، استاد راهنمای تحصیلی در اولین نیمسال تحصیلی توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می گردد.

تبصره:

استاد راهنمای تحصیلی باید حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی دانشجو، تعیین شود. تا زمانی که استاد راهنمای تحصیلی انتخاب نشده است، مدیر گروه وظایف استاد راهنمای تحصیلی را بر عهده می گیرد.

ماده ۹:

استاد راهنمای تحصیلی باید عضو هیات علمی در دانشگاه محل تحصیل دانشجو بوده، حداقل دارای رتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره کارشناسی ارشد باشد.

ماده ۱۰:

دانشجویی که برای دوره دکتری تخصصی (Ph.D) ثبت نام می کند، موظف است بین ۱۸ تا ۳۰ واحد درسی را با نظر استاد راهنمای تحصیلی مطابق برنامه آموزشی مربوط، که به تصویب شورای عالی برنامه ریزی رسیده باشد، در مدت مجاز مرحله آموزشی یا موفقیت بگذراند.

تبصره ۱:

چنانچه به تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذراندن درس های کمبود یا جبرانی برای دانشجو ضروری تشخیص داده شود وی مکلف است آن درس ها را بر اساس برنامه آموزشی مصوب دوره، اضافه بر واحدهای درسی مقرر در مرحله آموزشی دوره حداکثر تا ۱۶ واحد بگذراند.

تبصره ۲:

در انتخاب درس ها اولویت با درس های کمبود یا جبرانی است. تعیین تعداد و نوع درس ها و زمان انتخاب آن ها با رعایت پیش نیازها در چارچوب برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی و با نظر گروه آموزشی مربوطه، بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ذیربط است.

تبصره ۳:

به ازای گذراندن هر ۸ واحد از درس های کمبود یا جبرانی یک نیمسال تحصیلی به حداکثر مدت مجاز مرحله آموزشی تحصیل دانشجو افزوده می شود.

ماده ۱۱:

دانشجو در مرحله آموزشی، موظف است در هر نیمسال تحصیلی بین ۱۲-۸ واحد درسی از درس های مرحله آموزشی را انتخاب و ثبت نام کند، مگر آنکه کمتر از ۸ واحد درسی باقی داشته باشد. در موارد استثنایی، با پیشنهاد گروه آموزشی ذیربط و صلاحدید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، این تعداد می تواند حداکثر به ۱۴ واحد افزایش یابد.

تبصره:

در صورت ارائه دوره تابستانی دانشجو مجاز به اخذ حداکثر ۴ واحد درسی در دوره تابستانی است.

فصل چهارم حضور و غیاب

ماده ۱۲:

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از علمی و آزمایشگاهی از کارگاهی، کارآموزی و کارورزی از مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند. در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره ۱:

غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده ۱۲ در صورتی مجاز خواهد بود که با ارایه مدارک مستند و تشخیص استتاد مربوطه موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲:

در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از میزان تعیین شده در ماده ۱۲ باشد ولی غیبت او به تشخیص دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موجه اعلام گردد آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حداقل ۸ واحد در هر نیمسال الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور بعنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

ماده ۱۳:

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

فصل پنجم ارزشیابی

ماده ۱۴:

حداقل نمره قبولی در هر درس اختصاصی اجباری و اختصاصی اختیاری ۱۴ از ۲۰ و هر درس کمبود یا جبرانی ۱۲ از ۲۰ است. چنانچه نمره دانشجو در یک درس کمتر از این مقادیر باشد باید آنرا تکرار نماید.

تبصره ۱:

اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شود بجای آن درس می تواند از جدول درس های اختیاری در برنامه مصوب درس دیگری را انتخاب کند. با این حال نمرات کلیه درس ها اعم از قبولی و مردودی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوطه و میانگین کل منظور می شود.

تبصره ۲:

در مواردی که ارزشیابی دانشجو در یک درس موقوف به فعالیت هایی باشد که با تشخیص استاد مربوط انجام آن در طول یک نیمسال تحصیلی ممکن نباشد، نمره دانشجو در آن درس ناتمام اعلام می شود. در این صورت باید نمره دانشجو در این درس، حداکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد، توسط استاد ذیربط به نمره قطعی تبدیل گردد. در غیر این صورت درس توسط دانشگاه حذف خواهد شد. بدیهی است ثبت نمره ناتمام در نیمسالی خواهد بود که دانشجو واحد را اخذ نموده است.

ماده ۱۵:

میانگین نمرات درس های دانشجو در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) در هر نیمسال تحصیلی، نباید از ۱۵ کمتر باشد، در غیر این صورت دانشگاه به دانشجو اخطار خواهد داد ولی دانشجو محدودیتی از لحاظ انتخاب واحد نداشته، در نیمسال بعدی در محدوده حد نصاب واحدها، می تواند اخذ واحد نماید. اگر میانگین نمرات دانشجو در دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب کمتر از ۱۵ باشد، آن دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) محروم می شود.

تبصره ۱:

نیمسال هایی که تعداد واحدهای اخذ شده کمتر از حد نصاب (۸ واحد) می باشد، در صورت کسب میانگین کل کمتر از ۱۵، جزو نیمسال های مشمول اخطار محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲:

نمره درس کمبود یا جبرانی در کارنامه دانشجو، جداگانه ثبت می شود و در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجو منظور نمی شود.

ماده ۱۶:

دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی در مرحله آموزشی میانگین کل نمرات او از ۱۵ کمتر باشد از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره:

دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره، میانگین کل نمرات او از ۱۵ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی در مرحله آموزشی به پایان نرسیده باشد، می تواند تا ۱۲ واحد از درس اختصاصی اجباری را که از آنها نمرات بین ۱۴ تا ۱۵ گرفته است، فقط در یک نیمسال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، مجاز به شرکت در امتحان جامع شود. دانشجویانی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده کنند یا علیرغم استفاده از این فرصت میانگین کل خود را جبران ننمایند، از ادامه تحصیل محروم مانده مدرک و سوابق تحصیلی دریافت نمی کنند.

فصل ششم آزمون جامع

ماده ۱۷:

در پایان مرحله آموزشی دانشجو ملزم است در آزمون جامع که بصورت کتبی و ارزیابی عینی عملکرد برگزار می شود شرکت کند. شرط شرکت در آزمون جامع قبولی در کلیه درس های مرحله آموزشی و کسب حداقل میانگین کل ۱۵ می باشد.
تبصره :

آزمون ارزیابی عینی عملکرد شامل ارزیابی مستمر درون بخشی و ارزیابی پایان دوره می باشد.

ماده ۱۸:

آزمون جامع زیر نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و توسط هیاتی مرکب از ۶ نفر بشرح زیر برگزار می شود.
مدیر گروه آموزشی مربوطه
استاد راهنمای تحصیلی دانشجو

چهار نفر عضو هیات علمی در رشته مربوطه که دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با ۳ سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی باشند (سه نفر از آنان از اعضای هیات علمی داخل دانشگاه و یک نفر خارج از دانشگاه). بدین ترتیب که دو نفر از آنان توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (که یک نفر از آنان باید از اعضای هیات علمی خارج از دانشگاه محل تحصیل دانشجو باشد) و یک نفر توسط معاون آموزشی دانشگاه و یک نفر دیگر توسط معاون پژوهشی دانشگاه تعیین می شوند. این دو نفر به عنوان نمایندگان معاونین آموزشی و پژوهشی در هیات برگزار کننده آزمون شرکت می نمایند.

تبصره:

حضور حداقل ۵ نفر از افراد مذکور در ماده ۱۸ جهت برگزاری آزمون جامع الزامی می باشد.

ماده ۱۹:

آزمون جامع در هر رشته تحصیلی دوبار در سال برگزار می شود و زمان برگزاری آن با پیشنهاد گروه آموزشی مربوطه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می باشد.

ماده ۲۰:

پس از اتمام مرحله آموزشی دانشجوی واجد شرایط شرکت در آزمون جامع موظف است در اولین آزمون جامع که توسط دانشکده برگزار می شود شرکت کند. دانشجو در صورت عدم آمادگی، بایستی در خواستی برای تمدید مهلت شرکت در آزمون با دلایل موجهی که به تأیید استاد راهنمای تحصیلی و مدیر گروه آموزشی مربوطه رسیده باشد، به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه نماید. شورای مذکور می تواند زمان شرکت دانشجو در آزمون جامع را، حداکثر برای یک نیمسال به تعویق اندازد.

تبصره:

مدت تمدید مهلت برای تعویق امتحان جامع جزو سنوات مجاز تحصیل مرحله آموزشی محسوب شده و دانشجو موظف است تحت نظر گروه آموزشی در محیط آموزشی حضور داشته باشد.

ماده ۲۱:

آزمون کتبی به منظور ارزیابی قابلیت های علمی آموزشی دانشجو، از درس های تخصصی رشته مربوطه، حداقل از ۴ درس به صورت تشریحی و حداکثر در ۲ روز متوالی بعمل می آید.

ماده ۲۲:

آزمون ارزیابی عینی عملکرد با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به منظور ارزشیابی قابلیت های آموزشی و توانایی دانشجویان در انجام پژوهش مستقل و در مورد موضوع پایان نامه دکتری تخصصی (Ph.D) یا حوزه عام تر رشته تخصصی دانشجویان برگزار می شود. آزمون ارزیابی عینی عملکرد حداکثر تا یک هفته بعد از آزمون کتبی برگزار می شود.

تبصره :

ترکیب هیات برگزار کننده آزمون ارزیابی عینی عملکرد باید همان ترکیب هیات برگزار کننده آزمون کتبی باشد.

ماده ۲۳:

ارزش آزمون های کتبی و ارزیابی عینی عملکرد به ترتیب ۷۰ و ۳۰ درصد نمره نهایی است (۵۰٪ نمره آزمون ارزیابی عینی عملکرد به ارزیابی مستمر درون بخشی و ۵۰٪ به ارزیابی پایان دوره اختصاص دارد) و میانگین کل نمرات دانشجویان در آزمون جامع نباید از ۱۵ کمتر باشد.

تبصره ۱:

در صورت عدم موفقیت دانشجویان در اولین آزمون جامع، دانشجویان مجاز است تنها برای یک بار دیگر در اولین آزمون جامع بعدی شرکت نمایند. مدت انتظار دانشجویان برای شرکت در آزمون مجدد جزو سنوات مجاز تحصیل مرحله آموزشی محسوب می شود. دانشجویان باید در این مدت زیر نظر گروه آموزشی و در محیط آموزشی حضور داشته باشند.

تبصره ۲:

به منظور پیشگیری از اتلاف وقت و یا رکورد فعالیتهای آموزشی و پژوهشی دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) نتایج آزمون جامع باید ظرف مدت محدودی (حداکثر یک ماه) بعد از برگزاری آزمون از طریق دانشکده به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال و دانشگاه ظرف مدت یک هفته قبولی و یا عدم قبولی دانشجویان را کتبا به وی اعلام نماید.

ماده ۲۴:

به دانشجویانی که در امتحان جامع قبول شده اند اعم از آنکه برای مرحله تدوین پایان نامه ثبت نام کنند و یا از ادامه تحصیل منصرف شوند، صرفا بنا به درخواست محل تعهد آنان تأییدیه ای مبنی بر گذراندن مرحله آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) توسط دانشگاه محل تحصیل ارایه می شود. صدور گواهی شخصی مبنی بر موفقیت در امتحان جامع برای این دانشجویان ممنوع می باشد.

فصل هفتم

طول دوره، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۲۵:

طول دوره مدتی است که دانشجوی باید مراحل آموزشی و پژوهشی را بر اساس مقررات مربوط به اتمام برساند. حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی Ph.D چهار سال و نیم است. چنانچه دانشجوی در این مدت نتواند پایان نامه خود را تکمیل و از آن دفاع نماید از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۱:

طول مدت مجاز مرحله آموزشی با در نظر گرفتن تعداد واحد های مرحله آموزشی ۲ تا ۵ نیمسال تحصیلی است چنانچه دانشجوی نتواند در این مدت مرحله آموزشی را به پایان برساند و در امتحان جامع قبول شود، از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۲:

شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند در موارد استثنایی به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده حداکثر تا سه نیمسال تحصیلی به کل مدت مجاز تحصیل دانشجوی اضافه نماید، که یک نیمسال آن می تواند به مرحله آموزشی اختصاص یابد.

ماده ۲۶:

دانشجو موظف است در هر نیمسال در زمانی که دانشگاه اعلام می کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجوی برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل بوده و دانشجوی از ادامه تحصیل محروم می گردد. در موارد استثنایی که دانشجوی ترک تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداکثر یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به صورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد. در صورت تأیید موجه بودن ترک تحصیل، توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و برای آن نیمسال مرخصی تحصیلی صادر می شود.

ماده ۲۷:

دانشجوی دوره دکتری تخصصی Ph.D می تواند حداکثر برای دو نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱:

اخذ مرخصی تحصیلی در نیمسال اول مجاز نیست. در موارد استثنایی، اخذ تصمیم به عهده کمیسیون موارد خاص دانشگاه می باشد.

تبصره ۲:

مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی محسوب می شود.

تبصره ۳:

درخواست مرخصی باید دو هفته قبل از شروع نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی توسط دانشجوی به استاد راهنمای تحصیلی و مدیر گروه تسلیم و پس از کسب موافقت مدیر گروه و دانشکده مربوط به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه گردیده و موافقت کتبی آن شورا کسب گردد. موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با مرخصی تحصیلی دانشجوی با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجوی از آن به بعد با مشکل مواجه نشود عواقب احتمالی ناشی از مرخصی تحصیلی به عهده دانشجوی می باشد.

تبصره ۴:

حذف کلیه درس های اخذ شده در یک نیم سال حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد، در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد، محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در حداکثر سنوات مجاز تحصیلی دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۵:

دانشجویان خانم شاغل به تحصیل در کلیه رشته های علوم پزشکی، در صورت بارداری، می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی تحصیلی به دلیل زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

تبصره ۶:

دانشجویانی که گواهی پزشکی موجه آنها به تائید شورای پزشکی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده ۲۸:

دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصا به اداره آموزش دانشگاه یا دانشکده تسلیم نماید، این دانشجو مجاز است فقط برای یک نوبت حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تحصیلی تقاضای انصراف خود را پس بگیرد، پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

ماده ۲۹:

دانشجویان دوره دکتری تخصصی Ph.D که از تحصیل محروم و یا از ادامه تحصیل منصرف می شوند چنانچه با دانشگاه محل تحصیل خود تسویه حساب کنند، می توانند مجددا در آزمون ورودی دوره های دکتری تخصصی Ph.D شرکت نمایند، (دانشجوی محروم از تحصیل نمی تواند در آزمون ورودی دکتری تخصصی phd رشته قبلی خود شرکت نماید) در صورت قبولی در آزمون، واحد های درسی قبلی آنها، در مقطع دکتری تخصصی Ph.D پس از ارزیابی و تطبیق با برنامه مصوب پذیرفته می شود، ارزیابی درس ها و تطبیق واحد ها توسط گروه آموزشی مربوط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود و به ازای هر ۱۰ واحد از درس های پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در مرحله آموزشی، کاسته می شود.

پذیرش واحد های درسی قبلی این دانشجویان منوط به احراز ۴ شرط زیر است:

- ۱- واحد آموزشی قبلی دارای مجوز از شورای گسترش وزارت بهداشت، در مان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
- ۲- پذیرش دانشجو از طریق آزمون دکتری تخصصی Ph.D باشد.
- ۳- برنامه های درسی اجرا شده مصوب شورای عالی برنامه ریزی یکی از دو وزارتخانه ذکر شده در بند یک باشد.
- ۴- محتوای در سهای گذرانده شده با درس های رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی مربوط، باید حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوای داشته و نمره هر یک از آن درسها از ۱۵ کمتر نباشد.

فصل هشتم

مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه

ماده ۳۰:

در مرحله پژوهشی علاوه بر اسناد راهنمای تحصیلی، جهت راهنمایی دانشجو در فعالیتهای پژوهشی و تدوین پایان نامه، استاد راهنمای پژوهشی انتخاب می شود:

ماده ۳۱:

استاد راهنمای پژوهشی به تقاضای دانشجو، موافقت استاد، تایید مدیر گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب می شود.

تبصره ۱:

دانشجو موظف است از ابتدای نیمسال دوم تحصیلی تا حداکثر پایان نیمسال سوم استاد راهنمای پژوهشی خود را انتخاب کند.

تبصره ۲:

انتخاب استاد راهنمای تحصیلی دانشجو به عنوان استاد راهنمای پژوهشی وی بلامانع است.

ماده ۳۲:

استاد راهنمای پژوهشی باید دارای حداقل مدرک دکتری تخصصی Ph.D یا تخصصی بالینی و یا دکتری Ph.D پژوهشی با مرتبه استاد یا استادیار و حداقل سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره های تحصیلات تکمیلی بوده و در این مدت حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی و یا چهار پایان نامه Ph.D را مشاوره کرده باشد.

ماده ۳۳:

اسناد راهنمای پژوهشی ترجیحا باید از بین استادان داخل دانشگاه انتخاب شود، در موارد خاص با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، انتخاب استاد راهنمای پژوهشی مشروط به داشتن شرایط مذکور در ماده ۳۲ از میان اعضای هیات علمی خارج از دانشگاه محل تحصیل دانشجو بلامانع است.

تبصره:

در موارد استثنایی به پیشنهاد گروه تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، انتخاب بیش از یک نفر (علاوه بر استاد راهنمای پژوهشی منتخب مطابق مفاد ماده ۳۱) به عنوان استاد راهنمای پژوهشی بلامانع است.

ماده ۳۴:

استاد راهنمای پژوهشی لازم است باتوجه به امکانات پژوهشی موجود، کار تحقیقاتی دانشجو را به نحوی هدایت کند تا در موعد مقرر به اتمام برسد و مشکلات موجود باید به موقع به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده گزارش شود.

ماده ۳۵:

تعداد پایان نامه هایی که هر استاد راهنمای پژوهشی می تواند همزمان هدایت آنها را برعهده داشته باشد، یکی از موارد به شرح زیر است:

الف- دوپایان نامه دکتری تخصصی (Ph.D)

ب- یک پایان نامه دکتری تخصصی (Ph.D) و سه پایان نامه کارشناسی ارشد.

ج- در شرایط استثنایی تصمیم گیری در خصوص هدایت همزمان پایان نامه ها بیش از هریک از موارد بند الف و ب برعهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و باتوجه به توانایی علمی عضو هیات علمی و رعایت عدالت می اشد.

تبصره:

راهنمایی پایان نامه های دوره دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی همانند پایان نامه کارشناسی ارشد محسوب میشود.

ماده ۳۶:

به پیشنهاد استاد راهنمای پژوهشی و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک تا سه نفر از اعضای هیات علمی و یا از صاحب نظران و محققان برجسته، به عنوان استاد مشاور تعیین می شود.

تبصره:

استادان مشاور باید دارای مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) و یا تخصصی بالینی و یا دکتری (Ph.D) پژوهشی با حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره کارشناسی ارشد باشند. برای صاحب نظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) الزامی است.

ماده ۳۷:

استادان راهنمای تحصیلی و پژوهشی موظف هستند ساعاتی از هفته را برای راهنمایی دانشجو اختصاص داده و مراتب را به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اطلاع دهند.

تبصره:

میزان ساعاتی را که استاد راهنمای پژوهشی به راهنمایی پایان نامه دانشجو اختصاص می دهد باید حداقل ۸ برابر تعداد واحد پایان نامه در هر نیمسال باشد.

ماده ۳۸:

تمام فعالیت های علمی و پژوهشی دانشجو، در مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای پژوهشی صورت گیرد، دانشجو موظف است در هر زمانی که استاد راهنمای پژوهشی تعیین کند نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید.

ماده ۳۹:

استاد راهنمای پژوهشی موظف است در هر مرحله از تحقیق و حداقل هر ۶ ماه یک نوبت گزارشی مکتوب از پیشرفت کار دانشجو را از وی درخواست کند، این گزارش پس از تائید استاد راهنمای پژوهشی از طریق گروه به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تسلیم می شود و با حضور دانشجو و استاد راهنمای پژوهشی در جلسه ای که اعضای آن توسط همین شورا تعیین می گردد، مورد بررسی قرار می گیرد.

ماده ۴۰:

موضوع پایان نامه و زمینه تحقیقاتی باید در مدت زمانی محدود به آغاز نیمسال دوم و پایان نیمسال چهارم از شروع به تحصیل در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) توسط دانشجو تعیین، و چارچوب کلی آن توسط استاد راهنمای پژوهشی مشخص و از طریق گروه آموزشی مربوطه جهت بررسی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه شود. شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است پس از تصویب موضوع پایان نامه پذیرش و ثبت عنوان آن را به صورت کتبی به دانشجو ابلاغ نماید.

تبصره: در موارد استثنایی و با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر مدت مجاز برای ثبت عنوان پایان نامه، پس از گذراندن مرحله آموزشی و قبولی در امتحان جامع می باشد، عدم ثبت عنوان موضوع پایان نامه در مهلت مقرر، به منزله انصراف از تحصیل دانشجو تلقی می شود و در این صورت دانشجو اخراج خواهد شد.

ماده ۴۱:

ثبت نام و اخذ واحد پایان نامه و تدوین پایان نامه در مرحله پژوهشی، پس از اعلام قبولی دانشجو در امتحان جامع، صورت می گیرد.

تبصره:

دانشجو پس از انتخاب واحد پایان نامه، تا زمانی که آنرا به پایان نرسانده، موظف است براساس تقویم دانشگاهی در نیمسال های بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو می شود.

ماده ۴۲:

تعداد واحدهای پایان نامه در مرحله پژوهشی بسته به تعداد واحدهای مرحله آموزشی، مطابق برنامه آموزشی مربوط مصوب شورای عالی ریزی حداقل ۱۶ و حداکثر ۳۰ واحد است. در هر حال، مجموع واحدهای آموزشی و پژوهشی دانشجو در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) نباید از ۴۲ واحد کمتر و از ۵۰ واحد بیشتر باشد.

ماده ۴۳:

بعد از تکمیل و تدوین نامه توسط دانشجو که اتمام آن را استاد راهنمای پژوهشی اعلام می کند و پس از تأیید کتبی حداقل یکی از اعضای هیات داوران، مبنی بر قابل دفاع بودن پایان نامه، دانشجو موظف است در جلسه ای که زمان آن را گروه آموزشی مشخص و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تأیید می نماید، در حضور داوران مطابق مواد مربوط در آیین نامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D) از پایان نامه خود دفاع نماید.

تبصره ۱: زمان دفاع از پایان نامه بایستی حداقل یکسال از زمان ثبت نام و اخذ پایان نامه گذشته باشد.

تبصره ۲:

تأیید استاد راهنمای پژوهشی و استادان مشاور باید در نخستین صفحات پایان نامه درج شود.

تبصره ۳:

کیفیت علمی و صحت مطالب پایان نامه دانشجو باید قبل از دفاع، توسط استاد راهنمای پژوهشی تأیید و به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده رسانده شود.

تبصره ۴:

دانشجو موظف است قبل از جلسه دفاعیه در یک جلسه پیش دفاع، در حضور استادان گروه یا دانشکده و دانشجویان ذی ربط، موضوع تحقیق خود را تشریح نماید.

تبصره ۵:

دانشجوی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) هنگامی مجاز دفاع از پایان نامه تحقیقاتی خود می باشد که حداقل یک مقاله به زبان انگلیسی از کار تحقیقاتی در رشته مربوطه، خود و مرتبط با موضوع پایان نامه را به عنوان مولف اول یا دوم در یک مجله معتبر علمی - پژوهشی داخلی یا خارجی به چاپ رسانده و یا گواهی پذیرش آن را اخذ نموده باشد.

ماده ۴۴:

هیات داوران متشکل از استادان راهنمای تحصیلی و پژوهشی و مشاور و چهار عضو هیات علمی دانشگاه یا موسسات تحقیقاتی در رشته مربوطه با درجه حداقل استادیاری و با سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره تحصیلات تکمیلی که با پیشنهاد گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین میشوند، می باشد.

تبصره ۱:

حداقل یک نفر از اعضای هیات داوران باید دارای درجه دانشیاری یا بالاتر باشد.

تبصره ۲:

دو نفر از اعضای هیات داوران باید از دانشگاه و موسسات تحقیقاتی دیگر انتخاب شوند و مرتبه علمی یکی از این دو نفر در صورت وجود در داخل کشور باید حداقل دانشیاری باشد.

تبصره ۳:

یک نفر از اعضای هیات داوران با حکم رسمی از معاون آموزشی دانشگاه به عنوان نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در جلسه دفاعیه شرکت می کند.

ماده ۴۵:

جلسه دفاعیه با ریاست استاد راهنمای پژوهشی و باحضور استادان مشاور و حداقل سه تن دیگر از اعضای هیات داوران رسمیت می یابد. دانشجوی موظف است در این جلسه گزارشی از کار تحقیقاتی و پایان نامه خود را ارائه نموده و از آن دفاع نماید.

ماده ۴۶:

هیات دوران در پایان جلسه دفاعیه پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت پایان نامه امتیاز آن را با تاکید بر رتبه به شرح زیر سطح بندی می نماید.

رتبه	نمره
عالی	۱۹-۲۰
بسیار خوب	۱۸-۱۸/۹۹
خوب	۱۶/۵-۱۷/۹۹
قابل قبول	۱۵-۱۶/۴۹
غیر قابل قبول	کمتر از ۱۵

تبصره:

رتبه و نمره پایان نامه در کارنامه ثبت می شود ولی در میانگین کل محاسبه نمی گردد.

ماده ۴۷:

ملاک تصمیم گیری در خصوص نمره پایان نامه میانگین نمرات حداقل پنج تن از اعضای هیات داوران است.

تبصره:

در صورتیکه پایان نامه از نظر هیات داوران غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین می کند از آن دفاع نماید، دانشجویی که در فرصت های تعیین شده نتواند از پایان نامه خود دفاع نماید از تحصیل محروم شده و مدرک و سوابق تحصیلی دریافت نمی کند.

فصل نهم سایر مقررات

ماده ۴۸:

انتقال، تغییر رشته و جابجایی در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) ممنوع است.

ماده ۴۹:

در صورتی که ارائه برخی از درس ها، در یک رشته و در یک زمان معین، در دانشگاه مبدا، ممکن نباشد، دانشجو می تواند، آن درس ها را با موافقت استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به صورت مهمان در دانشگاه دیگری که مجری دوره است بگذراند، در این حال کسب موافقت دانشگاه مقصد هم ضروری است. تعداد واحدهای درسی دانشجوی میهمان در یک یا چند دانشگاه نباید از نصف واحدهای درسی مرحله آموزشی تجاوز نماید.

ماده ۵۰:

دانشجوی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) باید به صورت تمام وقت و منطبق با شرایط زیر به تحصیل بپردازد تا بتواند از مزایای دانشجویی این دوره برخوردار شود.

۱-۵۰- تحصیل در مقطع دکتری (Ph.D) تمام وقت می باشد بنابر این هرگونه اشتغالی غیر از تحصیل برای دانشجو ممنوع است.

۲-۵۰- حضور تمام وقت دانشجو، مطابق ضوابط و مقررات دانشگاه در مورد حضور تمام وقت مربیان گروه های آموزشی ذیربط است.

۳-۵۰- مسئولیت نظارت و کنترل حضور تمام وقت دانشجو به عهده گروه آموزشی مربوط است بدیعی است دانشجو تابع قوانین و مقررات اداری حضور و غیاب دانشگاه می باشد.

۴-۵۰- کلیه دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) اعم از بورسیه مامور آموزشی و آزاد می توانند در طول سال از یک ماه مرخصی استفاده نمایند و این مرخصی قابل ذخیره شدن نیست.

۵-۵۰- دریافت کمک هزینه تحصیلی و سایر مزایای دانشجویی در پایان هر ماه منوط به صدور گواهی حضور تمام وقت به انجام وظایف محوله از سوی گروه آموزشی ذیربط است.

۶-۵۰- گروه آموزشی موظف است غیبت غیر موجه دانشجو را در اسرع وقت جهت انجام اقدامات قانونی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش نماید.

۷-۵۰- در صورتی که دانشجو از اجرای مفد بندهای این ماده تخلف ورزد، از سوی گروه آموزشی، به عنوان متخلف به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اقدام قانونی معرفی می گردد.

ماده ۵۱:

پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) که بر اساس مفاد تبصره ۲ ماده ۲۵ این آئین نامه از فرصت اضافی برای ادامه تحصیل استفاده نمایند، مطابق نظر شورای آموزشی دانشگاه می باشد. ولیکن اگر براساس رای کمیسیون موارد خاص دانشگاه، طول دوره تحصیلی دانشجو اضافه بر سقف مجاز در تبصره ۲ ماده ۲۵ این آئین نامه اضافه شود، پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجو در طول این مدت ممنوع است و اخذ شهریه از دانشجو یا عدم اخذ از شهریه از او، در طول این مدت با توجه به نظر شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

ماده ۵۲:

دانشجوی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) بانظر گروه آموزشی مربوط در هر نیمسال تحصیلی، جهت کسب مهارت تدریس، حداکثر سه واحد درسی را باید تدریس نماید.

ماده ۵۳:

ضوابط برگزاری و انعقاد قرارداد دوره های مشترک دکتری (Ph.D) رشته های علوم پایه پزشکی و بهداشت داروسازی و دندانپزشکی دانشگاه های علوم پزشکی داخل با دانشگاه ها و موسسات علمی معتبر خارج مطابق آئین نامه مربوط مصوب هجدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۱/۰۳/۱۱ می باشد.
ماده ۵۴:

آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) در ۹ فصل و ۵۴ ماده و ۵۴ تبصره، درسی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۶/۰۸/۳۹ به تصویب رسید، این آیین نامه در همه دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی و موسسات وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سراسر کشور جهت دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸ و به بعد لازم الاجرا است. واز تاریخ ابلاغ آن، آیین نامه قبلی و تمام مقررات و بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه لغو می گردد. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند وضعیت تحصیلی دانشجویان ورودی قبل از سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸ را با آیین نامه جدید تطبیق داده و براساس آن این دانشجویان را فارغ التحصیل نماید.